

Előfizetési feltételek:
 Vidékre postán vagy helyben házhoz
 (horvá.)
 Egész évre 10 frt. Fel évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 Hasáboz petitsor egyszeri hirdetésnél 12,
 kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr.
 A nyilttéri petitsor 50 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Hirdetmények elfogadtnak a ki-
 adóhivatalon kívül egyedül **Hausen-**
stein és Vogler hirdetéstyelvői
 hivatalában Budapest: Durotyia-utca
 . sz. 1. em. Benc. Wallishegasse 10. sz.
 Praga: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:
 Belváros, Kulap-u. 15. sz. I. em.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
 Bermentellen levelek csak ismert o-
 zektól fogadtnak el. — Kéziratok nem
 adatnak vissza.
Kiadóhivatal:
 Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (**Her-**
tesz József könyvnyomdai irodája)
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 mények (előfizetési pénzek, hirdetmények
 kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, június 24.

Az alsó-ausztriai alkotmányhü-pártiak e hó 22-én tartották Kremsben, az első osztrák népképviseleti alkotmány szülőhelyén, második pártgyűlést, melyen választók és választottak, nemkülönben más tartománybeli képviselők és küldöttek részt vettek.

Nem szándékunk e gyűlés leírását adni, la-
 punk kerete sokkal szűkebb, hogysem ily gyű-
 lésekről szóló jelentéseket is abba fölvehetnénk.
 Különben is minket csak két dolog érdekel ezen
 osztrák politikai eseménynél, t. i. a pártgyűlés
 indoka és azon határozata, melylyel az erdélyi
 szászok pártfogása alá vette.

Szóljunk először a pártgyűlés létrejöttének
 indokáról.

Ausztriában, mint tudni való, most semmi
 oly nevezetes politikai actió nincs napirenden,
 mi e pártgyűlés egybehívását valóban szüksé-
 gessé tette volna. Igaz, hogy van igen sok meg-
 oldandó reform-kérdése is, mint a pártgyűlés
 határozataiból látható; ezeknek szövegrehozata-
 lala czélszerű volt, mert programmot csinált az
 osztrák törvényhozás leendő működésének; de
 azért a „Pudels Kern“ másban keresendő.

Mindjárt a gyűlés kezdetén, az első helyen
 tárgyalta megmagyarazza a pártgyűlés in-
 dokát s ez az általános politikai helyzet fenyegető
 volta.

Dr. Bareuther erre nézve következőket
 mondá:

„Legújabbán oly dolgok történtek, melye-
 ket megvizsgálunk és kellő óvatossággal fonto-
 lóra vennünk kell.

Kering valami a levegőben, mi, mint a zi-
 vatartósító tikkszító hőség mellünkét nyomja, és
 súlyos tapasztalataink után jól tudjuk, hogy a
 reactio vizsga módon és titokban leselkedik al-
 kotmányunkra. Itt az idő kormányférfiainknak
 nyiltan megmondani: Ne feledjétek, hogy hon-
 nan származtatok, közreműködésünk és támoga-
 tásunkra számíthatok, de nem szabad feledne-
 tek, hogy a ti föladatotok az alkotmányt meg-
 őrizni és megvédeni!”

E bevezető szavak teljesen illettek a párt-
 gyűlés által kimondott következő határozathoz:
 „Tekintettel azon nem esekély jelentékenységi
 tényekre, melyek a legutóbbi időben bizonytalan
 aggodalmat keltettek, a második alsó-ausztriai
 pártgyűlés elvárja, hogy az Auersperg-miniszte-
 rium, mely létrejötte után és különösen az ál-
 tala keresztül vitt reichsrath-választási reform
 folytán mindenek előtt hivatva van az állami
 alaptörvényeket védeni és fejleszteni, ezen föl-
 adatához ragaszkodni és jogosulatlan befolyások-
 nak ellenállni tudand.

A pártgyűlés egyuttal azon meggyőződését
 fejezi ki, hogy az alkotmány az osztrák-német
 népnél oly mély gyökeret vert, hogy az minden-
 kor kész leendő oly nehezen szerzett politikai viv-
 mányait szabadsága és a németiség minden ellen-
 sége ellen férfiasan megvédeni, mikép ezt az
 osztrák-német pártgyűléseken ismételt és kit-
 lönösen az emlékezetes pülteni gyűlésen a nyom-
 más legnehezebb órájában megfogadta.“

Ehez nem kell kommentar. Az alsó-ausz-
 triaiak egészen leplezetlenül kitérték aggályukat,
 melyeket a reactio ellen táplálnak, és nyiltan
 megfogadták, hogy alkotmányukat férfiasan
 megvédeni fogják.

A pártgyűlés többi határozatai, jóllehet bel-
 reform tekintetében elég fontosak, úgy látszik,
 ez egyért hozattak.

Itt most már nem lehet mondani, hogy az
 ördögöt a falra festik, a kutya már benn van
 a kertben; legalább a resolutio egyenesen ki-
 mondja, hogy a reactio ellen védelmi állást el-
 foglalni kell.

A közös veszélyt olyannyira érezték a gyű-
 lésezők, hogy a többi fölmertilt kérdésben is

összhang és nézetegység uralkodott, minek kö-
 vetkeztében a pártgyűlés gyorsan és zajtalanul
 folyhatott le.

Amily veszély fenyegeti az osztrák liberali-
 sokat, hasonlóra lehetünk mi is elkészülve, mert
 hiszen, ha a reactio szele teljes erőre vergő-
 dik, úgy az egész birodalom liberalismusára
 fog törni.

Ilyen lévén a helyzet, a kremsi pártgyűlés
 idézett határozatát intő szózatnak tekinthetjük,
 és jó eleve gondoskodnunk kell a reactionarius
 áramlat meggátolásáról. E czélből azonban a libe-
 ralis elemek szoros egyesülésére és erélyes kor-
 mányra van szükségünk. — De létezik-e az ha-
 zánkban? Egy testét képeznek-e szabadelvi ele-
 meink, birunk-e erélyes kormányval? Fájdal-
 ommal kell megvallanunk, hogy pártjaink kör-
 rében a legnagyobb ziláltság uralkodik, hogy
 még az egyes párttörödékek körében is laza a
 viszony, mely tagjai között fönnáll, és azon eset-
 ben, ha nálunk is, mint Kremsben, képviselők
 és választók együtt tanácskoznak a jelen poli-
 tikai helyzetben követendő maguktartásáról, vaj-
 jon a fenyegető reactioval szemben rábízják-e a
 jelen kormányra alkotmányunk védelmét? . . .

Mi ezzel csak jelezni kívánjuk a bajokat,
 melyek bizonyos eshetőségekben roppant káros
 hatással bírnának; mi ezzel csak figyelmeztetni
 akarjuk azokat, kik a létező bajokon segíteni
 tudnának.

Ami a remediumokat illeti, a „Neue fr.
 Presse“-nek a kremsi pártgyűlés alkalmából
 mondott következő szavaira utalunk:

„Jövő, fenyegető veszélyek előérzete lengi
 át az alkotmányhívek kedvét és mindégik érzi,
 hogy a veszély, bár honnan jőjjön az, akár a
 feudal-ultramontán, akár a katonai absolutisti-
 kus reactiótól, leghatályosabb ellenvédve egy-
 ségben, az alkotmánypártiak szoros csatlakozá-
 sában, a választók és választottak közti benső
 összefüggésben, szóval a politikai phalanx tömör-
 ségében kereshető és található föl.“ Nálunk
 mindezekon kívül erélyes és homogén kormány-
 ra van szükségünk.

Áttérve a kremsi pártgyűlésnek az erdélyi
 szászokra vonatkozó határozatára, helytelen és
 jogtalan beavatkozásnak tekintjük azt. A ma-
 gyar sajtó ily prokátorságot visszautasít, annál-
 inkább, mert az osztrákok ily beavatkozásait —
 számos tapasztalatunk folytán — mindenkor gya-
 nosoknak tekintjük. Tudhatták volna ezt az al-
 kotmányhívek, miként tudták a bécsi lapok, me-
 melyek már előre hirdették, hogy a magyar közvé-
 lemény ellene fog nyilatkozni a szászokra vo-
 natkozó határozatnak, mely így hangzik:

„Az alsó-ausztriai pártgyűlés mely sajnála-
 tát fejezi ki a fölött, hogy a németiségnek a szent
 István koronájához tartozó országokban való el-
 nyomása, de különösen a magyar kormánynak
 az erdélyi szászokkal szemben követelt eljárása
 által az osztrák-magyar monarchiában a parla-
 mentáris élet fejlődésére s a szabadsági érdekek
 megóvására annyira szükséges jó összeférés né-
 metek és magyarok között megzavartathatnék.“

Hiába védi a bécsi „Presse“ e határozatot
 azzal, hogy mi magyarok hasonló esetben ha-
 sonlóképp járnánk el. Igen, mi is szívesen nyujta-
 nánk erkölcsi támogatást külföldön s egy en-
 clave-ban élő nemzetbelieinknek, de — és ebben
 különbözünk az idegen ügyekbe beavatkozni
 szerető osztrákoktól, — csak azon esetben ten-
 nők ezt, ha nemzetbelieink csakugyan jogaiktól
 megfosztva, és egy fölöttük domináló hatalom
 által szorongatva lennének; de az erdélyi szá-
 szokra nézve nem áll ez, mivel az uralgó jogok
 és szabadságokat élvezik, mint bármely más la-
 kosa a magyar korona országainak.

Akármit mentegessék magukat az alkot-
 mányhü osztrák németek, nekünk elég alkal-
 munk volt megismerni loyaltásukat és őszintesé-

güket, és eléggé meg tudjuk ítélni ezen anélkül
 is eredménytelen erőlködésüket, mely nekünk
 sem nem árt, sem nem használ, de mindenesetre
 megerősíti a szászokat, — az ő kedves rokonai-
 kat — tévhitükben és fokozza izgatottságukat,
 melybe néhány hígeszű és tulzott Gross-
 Deutschernek álokoskodásai által jutottak.

— A Székelyföld szellemi és anyagi emelkedését
 czélzó 15-ös bizottsági jelentés tárgyalása június 21-én
 nem fejeztethetvén be, **június 25-én, azaz csütörtökön**
d. u. 4 órakor az országgház társalgó-termében a félbe-
 szakított tanácskozmány folytattatik, a
 mire a fővárosban időző székelyek és ügybarátok azon
 megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az idő rövidsége miatt
 személyes meghívás nem eszközölthetvén, szíveskedje-
 nek ezen együttes meghívást kellő tudomásul venni.
 Budapest, 1874. június 22-én.

A nagygyűlés határozata folytán elnöki meg-
 bizásból
 Dr. Cseh Károly, jegyző.

— Többfelől támadt, — amint értesülünk. — némi
 félreértés a lapunk mai vezércikkében foglalt álláspont
 iránt. Nevezetesen összhangzását vitatják a középpártnak
 az országgyűlésen való magatartásával. Ezzel szemben
 elég lesz az „Ung. Lloyd“ fölfogására hivatkoznunk, mely
 azon czikk tartalmát szóról-szóra így adja vissza:

„A „Középpárt“ sajnálja ugyan, hogy a tárgyalás
 ezen kérdés fölött elnapoltatott, de azt hiszi, hogy tulzás
 volna azt gondolni, miként ennek folytán a polgári há-
 zasság Magyarországon örökre eltemetett. Ez intéz-
 mény megérett már Magyarországra nézve, és nincs párt,
 nincs kormány, mely képes lenne ezen ügy keresztülvitelét
 huzamosan megakadályozni.“

Ez volt azon czikk tartalma csakugyan. Sajnálattal
 vettük tudomásul a ház határozását az elnapolás végett;
 azonban más részről constatáltuk azt, hogy a kérdés tel-
 jesen megvan érve; s ha a kormány ellentétben állana
 is vele: hamarabb fog a kormány megbukni, semmint a
 javaslat visszatartoztatni.

Tökéletesen ennek felelt meg a középpárt maga-
 tartása is az országgyűlésen, midőn ellene szavazott a
 halasztásnak; valamint bizonyára aligha van egy vala-
 mire való politikus is az országban, ki ezen szavazat által
 a kötelező polgári házasság eszméjét lehetlenné tettek
 gondolná Magyarországon.

— Gr. Andrassy és a b. Kuhn-féle affaire-hez. A
 „N. Fr. Pr.“ közli Andrassy Gyula grófnak egy f. hó
 19-én kelt távsürgönyét, melyet ez, a Tisza Kálmán ré-
 széről jelzett interpellatio tárgyában Bittó miniszterel-
 nökhez állítólag intézett. — A távirat, melyről nem tud-
 hatjuk, vajjon nem-e valami apocryph koholmány, a ne-
 vezett lap szerint így szól:

„Hogy mikép lehet még helye interpellationak, azt
 nem érthetem. A két ellenjegyzéssel el nem látott kézi-
 rat, melyek p. a gráci parancsnok kinevezését tartal-
 mazták, a katonai rendeleti lap részére voltak szánva,
 az illetők különös kitintetéscül tekintendők és nem al-
 kalmasak az én ellenjegyzésemre.“

Koller kinevezése és Kuhn visszalépése az egyetlen
 mérvadó alkotmányos szempontból és általam ellenje-
 gyezettett. A kelet meglátható a hivatalos lapból: a ki
 az eredetit megtekinteni akarja, fardjon föl hozzám.

Az eljárás tehát egészen alkotmányosan correct, a
 tévedés csak abban áll, hogy elfelejtették a hozzám inté-
 zett kéziratot a hivatalos lapoknak is megküldeni, s
 hogy e szerint csak az illetőknek kiadott személyes
 kéziratokat publikálták, migem én a hibát észre-
 vettem.

E tévedést én követtem el, és kérem ezt, ha szük-
 séges, tartózkodás nélkül kijelenteni. Egyéb magyaráza-
 tok ellen határozottan tiltakoznom kellene, minthogy en-
 nek az volna a látszatja, mintha valami alkotmány ellen-
 es utógondolat forgott volna fönn, és mintha valamely
 gyenge idegzetű interpellationak ismét sikerült volna meg-
 menteni az alkotmányt, a mi a reactióról keringő balga
 fecsegésnek új tápot nyujtana.“

— A pesti z'imonyi vasút tárgyában, melynek a
 Duna jobbpartján tervezett építésére belgumi vállalko-
 zók garancia nélkül ajánlatot tettek, alkudozások foly-
 nak a közlekedési miniszteriumban.

Fluss's jure

— A mádi vál. kerületből írják: A mádi választókerületben Vecsey Oláh Károly elhunytával megürült képviselői állásra a tegnapi Mádon tartott kerületi értekezleten követjelöltekül szóba hozták: Ráth Károly az országos ipari szövetség központi elnöke Pestről, Bocskay Ignác Tállyáról és Mezős László Tolcsváról.

— A szerb egyházi congressus ügyében egy újdéki lap nyomán mi is közzeltük azon hírt, hogy Sztjokovic püspöknél értekezlet tartatott. E hírt ma a „P. Correspondenz“ teljesen alaptalannak jelenti ki. A congressusra eddig a következő választások történtek meg: Aradon Kresztics ügyvéd, a modosi választókerületben Nikolic Sándor képviselő, a belováriában Zivkovic János osztályfőnök, a mohácsiban Popovic b. István iskolaügyi előadó, a budapestiben (választási hely Sz. Endre) Milicsics János esperes és Ignatovic földbirtokos, a mokriniiban Dolga hely. iskolaügyi előadó, a pakrázi kerületben Zaderbác V., a temesváriban Stefanovits Sándor, a versecziben végre Jorgovic J. választatott meg. Az eddig választottak majdnem kivétel nélkül a középpárhoz tartoznak.

Türr István kérvénye a pénzügy-miniszterhez.

Türr István egy kérvényt intézett e napokban a pénzügyminiszterhez, melyben újlag a már évek előtt ajánlott közbizonyjegy kibocsátását ajánlja. Előre bocsátván a pénzügyi helyzet komolyságát, Türr kérvényeket mondja:

Általános a panasz az országban az uszoratörvény megszüntetése miatt, s a közvélemény, meglehet, kényserinteni fogja a törvényhozást, hogy ezen ügyben valami orvoslást gondoskodjék, ha másképp nem, az ingatlanokra betáblázandó kölcsön kamatai maximumának meghatározása és szabályozása által. Azonban, hogy ennek kevés vagy semmi sikere nem lesz, előre látható, mert akkor a most nyíltan bevallott óriási kamat mint kölcsönösszeg fog szerepelni a kötvényekben, és a törvény ki lesz játszva, s a baj tovább folytatja rombolásait, mely maholnap az alsóbb osztályok teljes tönkretételéig, s ingatlanainak elvesztéséig fog fokozódni.

Nem segíthetnek e bajon az országban meglehetősen elszaporodott takarékpénztárak sem. Mert eltekintve attól, hogy ezek nagy része oly magas kamatra kölcsönöz, mit megbirni nem lehet, ezen intézetek forgalmi készlete is oly csekély a szükséglethez képest, mint egy csepp víz a szomjas embernek.

Itten tehát radicalisabbnál mégis kell gondoskodni, és én ezt közbizonyra bízhatóan fogalmi jegyek behozatalában hiszem föltalálhatni, melyet már először 1869-ben s azóta is három ízben ajánlottam honfitársaim figyelmébe, — fájdalom — semmi sikerrel. Nem akarom én azt oda állítani, mint egy kidolgozott egészet, de meg vagyok győződve, hogy a benne rejlő alapeszmének a körülményekhez alkalmazott módosításokkal kivitele ezen következményeiben oly szomorúvá válható bajunkon bizonyosan segítene.

Olaszország, mely nem ugyan az uszora és kamat magassága, de a forgalmi eszköz kevés volta miatt, csaknem hasonló bajban szenvedett, nem riad vissza az egy milliárd kényszerforgalmi jegyek kibocsátásától sem, meg levén győződve, hogy az előre látott agió-emelkedés veszteségét pótolni fogja az iparnak, kereskedelemnek a forgalmi eszközök nevelése által nyújtott segély folytán biztosan elérendő lendület és gyarapodás a közbizonyosodás terén.

De ha Olaszországnak tenni kellett, hogy ipara, kereskedelme, földművelése ne eszkenjen, nekünk tenni kell, hogy tökéletesen tönkre ne jussunk. Meg vagyunk győződve, hogy bajaink forrása nem az adó magas és elviselhetetlen voltában, hanem azon szomorú helyzetben, hogy csaknem kizárólag földművelés lévén önföntartásunk és megélhetésünk alapja, mely ipar és kereskedelem által nem támogatatik, több egymásután következett rossz termésű év által hazánk lakóinak közép- és alsóosztályai folytonos kölcsönre vannak utalva, s kölcsönt az ingatlanok egy negyed rész értékeig sem kapnak, vagy ha igen, oly elviselhetlen uszorára, hogy tökéletesen tönkre jutnak.

Mulhatatlan szükséges tehát, hogy oly módról gondoskodjunk, hogy ezen osztályok részére oly eszköz létezzék, mely a helyzet kényszerítésé által előidézett megszorulásukban forgalmi eszközt nyújtson nekik a nélkül, hogy ennek igénybevétele által végromlásba sodortassanak.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 24-én.

Elnök: Perczel Béla az ülést megnyitja.

Bartal György felel Horn interpellációjára, a hadi felszerelés ügyében. Mindenekelőtt kijelenti, hogy a hadsereg felszerelésének kérdése a közös hadügyminiszter kizárólagos intézkedési körébe tartozik; sőt erre, a magyar miniszterre nézve még csak mellékesen is befolyást gyakorolni hiányzik az alkalom, mi az egy minisztertanácsban ülő miniszterek között nincs így. E kérdésben kellek közrehatni a delegatiók földadata: a szakminiszter befolyása csak közvetítő lehet mindazon alkalmakor, midőn az ipar képviselői hozzá pártolás végett fordulnak. A delegatio e kérdésben megtett mindent, amit tehetett; s ami a hadügyminiszternek e részben a delegatióban tett ígéreteit illeti, szóló kijelenti, hogy amint e tekintetben a kellő adatok kezei közé kerülnek, meg fog tenni mindent, amit a magyar ipar érdekeinek biztosítására célravezetőnek tart. (Tetszés.)

Horn Ede sajnálattal hallotta a miniszter azon vallomását, hogy a magyar kormány a közös hadügyminiszterre e kérdésben befolyást gyakorolni módjában nincs. Elvárja különben, hogy a miniszter ígéretéhez képest meg fog tenni mindent, amit e tárgyban tenni lehetőséges.

A ház a választ tudomásul veszi.

Horváth Döme Kecskemét város összes iparosainak kérvényét nyújtja be az országos iparkamara megújítására, illetőleg állami szempontból szükséges teendőinknek az országos iparegysületről ruházata, s ez okból az ipar-kamara illetékek alóli fölmentése tárgyában.

A kérvényi bizottsághoz utasítatik.

Köröndi Sándor a következő kérdést intézi a közoktatási miniszterhez: hajlandó-e a miniszter az állam közvetlen rendelkezése alatt álló jogakadémiák és joglyceumok czélabavett újraszervezésük alkalmából f. évi május 18-án 12917 sz. a kibocsátott rendeletet, — melyben határozottan kimondatik, hogy csak a mellé csatolt szabályzat szerint alakult jogtanodáknál leendő lehetséges államvizsgálati bizottságot alakítani, — mint sérelmes és törvénybe ütköző rendeletet a közvetlen rendelkezése alatt nem álló jogtanodák irányában akkép módosítani, hogy míg köztörvény nem fogja a jogakadémiákat szervezni, a protestánsok azon joga, mely szerint „rationem, normam et ordinem docendi et que discendi ordinare“ nekik van főtartva a 97. d. XXVI. t. cz. §-ában, s mi ama jognak természetes folyamánya, a tanképesítés is, tehát tanodáikban az államvizsgálati bizottságok további működése is illuorissa ne tétessék, már most végleg be ne szüntetessék.

Közöltetni fog a vallás- és közoktatási miniszterrel. Horánszky Nándornak a bírósági végrehajtók tárgyában beadott határozati javaslatára a szavazási kérdés fölvetvén, a ház 130 szavál 122 ellenében azt elvetette s Dálnoky Barna hat. javaslatát fogadta el.

Következik az összeférhetlenségről szóló tvjavaslat tárgyalása.

Horváth Lajos: A ház a bizottság kiküldetésével, mely e kérdésben törvényjavaslatot dolgozott ki, elkergetettnek látta az időt arra, hogy az összeférhetlenség tárgyában törvény alkottassék. Nem állhat hivatásában, hogy elemezze az elhatározás indokait, de a magyar képviselőház függetlenségének és erkölcsi reputációjának érdekében tiltakoznia kell azon föltétel ellen, hogy ez elhatározásra a fölsimert baj, vagy a szomorú tapasztalás vezetne volna a házat. „Ki az, — kérdi szóló, — ki e házban és a házban kívül, aki be tudná látni a szívek redőibe és meg tudná mérni az egyéni elhatározás belső indokait? ki vállalkoznék annak behoztatására, hogy egyik egyik vagy másik képviselőt az egyéni érdek vezette a szavazásnál? Naplónk számos bizonyítékot szolgáltat arra, hogy azon képviselők, kik a kormánnyal közvetett, vagy közvetlen viszonyban állanak, meg tudták őrizni egyéni függetlenségüket.“ (Nagy zaj.) Nincs oka senkinek kétségbevonni azon igazságot, hogy az egyéni függetlenség nem fekszik a helyzetben, az állásban, hanem fekszik az egyéni jellemében. Nincs ok személyiségre visszavezetni az összeférhetlenségi törvény megalkotásának akarjóságát, akár időszerűségét. Még nem vetkezte le nemzetünk ősi szellemét.

Sokat teszünk, megengedi, jót-rosszat a szép szót, a pártállás, a pártfogalom nevében; könnyen lelkesülünk, hamar eszűgödnünk, vérmesez vagyunk a conceptióban, de anyagi haszonért meggyőződésünket áruba nem boesátjuk. (Helyeslés.) Nagy zaj. Ha mindemellett a ház s a kormány törvényt akar alkotni az összeférhetlenség tárgyában, annak okát nem lehet másban keresnie, mint azon föltételekben, melylyel a ház saját becsületét, saját tekintélyét és erkölcsi reputációját őrizi. (Helyeslés.)

Nem lehet tagadni, hogy a ház tekintélye napjainkban tetemesen szenvedett. A ház több megtámadásnak volt czélpontja; s e támadások közül kimagaslak azon vád, hogy a ház több tagja a végrehajtó hatalomnak lekötöztette. A ház nem ignorálhatja a közvélemény e nyilatkozatait, főleg ha azok tévesek.

A ház a közvéleményből meríti éltető elemét és annvit ér, amennyit fölöle tartanak. He elvesztette a közbizalmat, megszűnt létének erkölcsi alapja, mely azon hatásban áll, melyet a közvéleményre gyakorolni képes. Midőn a ház elodázni törekszik azon ürügyet, mely alatt eddig a képviselőház tekintélye oly gyakran megtámadott, csak kötelességét teljesíti, hogy függetlenségét és önzetlenségét senki jogosan, józanul kétségbe ne vonhassa. Főleg most van erre szükség, midőn a szigorú erkölcsök cultusa hanyatlóban van és a társadalmi és politikai morál követelményeire nézve aggasztó fogalomzavar kezd mutatkozni.

E czél elérésére azonban az incompatibilitási törvény egymagában nem elegendő; mert a ház tekintélye nem egy, hanem több factortól függ, főleg függ attól, hogy a ház szakértelem és politikai jellem tekintetében hivatásának magaslatán álljon s a bizottság figyelembe vette azt, hogy ily törvény magában véve nem elég biztosíték arra, hogy a házból minden jogosulatlan elem kizárassék.

A bizottság czélja nem volt egyéb, mint hogy a képviselő ne jöjjön azon ferde helyzetbe, hogy választania kelljen kötelesség és kötelesség között, és ne legyen ürügy a ház függetlenségének megtámadására. E czélnak a tvjavaslat megfelel; ajánlja azt a ház figyelmébe. (Helyeslés jobbról.)

Helfy Ignác köszönetet is hajlandó volna szavazni a jobboldalnak, hogy e kérdésben törvényjavaslatot készítetett; csak azt sajnálja, hogy ez nem történt korábban. Elfogadja a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául.

Boor Károly üdvözli a tvjavaslatot s azt a részletes vita alapjául elfogadja.

Smonyi Ernő az előadó fölfogásával szemben megjegyzi, hogy e törvényjavaslat előterjesztésének nem is lehetett más indoka, mint azon szükség, melyet ily tvjavaslat iránt már a jobboldalon is éreztek. Nem akar különben recriminációba bocsátkozni elfogadja tvjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául.

Paczolay János nem fogadja el a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául, mert ugy van meggyőződve, hogy az csak szaporítani fogja azon bajokat, melyekben jelenleg a ház sinlik, s nem hiszi, hogy az bármily módosítások által czélszerűen javíthatassék.

Lázár Ádám Deák Ferencz szavaira hivatkozik, ki már 1867-ban szükségesnek tartotta az incompatibilitási törvény megalkotását.

Kégl György nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert czáltal a választók jogát látja megszorítva. Az összeférhetlenség kérdése minden parlamentben előfordult ugyan, de igazságos megoldása sehol sem sikerült, vagy legalább nem tartá meg a kívánt eredményt. Egyik oka ennek azon körülményben rejlik, hogy ily törvényjavaslat míg az anyagi érdekeltség fölött categoriákat állít föl, a morális érdekekhez nem fér, melyek sokkal árthatmasabbak lehetnek következményeikben, mint amazok.

Jústh József csodálatosnak tartja, hogy a 48-as párt a negyvennyolczadik törvényhozás egyik legnemesebb intézkedését el akarja törölni. Nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert annak az lesz eregménye, hogy utóvégre az lesz csak képviselő, a ki másként existálni nem képes. (Derültség.)

Ami pedig a bizottsági jelentés azon passusát illeti, hogy az, akinek napidijai bizonyos ideig le vannak foglalva, megszűnik képviselő lenni, ezt a ház valóságos prostitúciójának tartja; mert a képviselők tulajdonához nem szabad nyulni a finansminiszterrel kezdve le az utolsó zsidóig senkinek. (Derültség.)

Irányi Dániel állítja, hogy ő 48-ban sem volt megelégedve a ház szervezetével, de hát azóta 26 év mult el s ő ez alatt haladt, sajnálja, hogy Just elmaradt, de ha igen, kérdi: miért fogadta el a 67-ki közjogi törvényt? (Just közbe szól: malum necessarium!) Ő tagadja, hogy az incompatibilitási törvény megkötne a választási jogot. Mindenki választható, csakhogy két egyszerre össze nem férő hivatal nem viselhet. Kéglnek azt feleli, hogy míg a jobboldalon a függést nemcsak tanusították, de néha be is vallották: az ellenzék sohasem volt kötve egyéb, mint saját párt-programjához által.

Erkövy Adolf elfogadja a törvényjavaslatot, a parlamentararis kormányforma a bizalmatlanság és ellenőrzés intézménye, igazolva van tehát azon vágy a képviselőket a végrehajtó hatalomtól függetlenekké tenni. Fölsorolja azon hazai régi törvényeket, melyek már az összeférhetlenség bizonyos nemét megállapítottak, fölemlíti többek között, hogy Pestmegye 1841-ben megeskette köveit arra, hogy ő évid államhivatal nem válalnak.

A függetlenség azonban a jellemzilárdásban és önbecszerzetben fekszik tiltakozik az ellen mintha a hivatalnokok függetlenek nem lennének, ő is hivatalban van, de tagadja, hogy a házban bárki is függetlenebb legyen mint ő.

A házban 16—18 hivatalnok van, kevesebb mint bárhol másutt, ne feledjék el, hogy Németországban és másutt hányszor üttek a hivatalnokok az ellenzék padjain.

La Rochefoucault-val mondja nem az a legnagyobb baj ha a czél egészen el nem éretik, de az, hogy azon túl lövünk.

A ház a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául majdnem egyhangulag elfogadja 10—15 jobboldali képviselő ilye maradt, ezek közül a fölszóaltakon kívül Somsich Pál, Kovács László Vecsey József br.

Következett a részletes tárgyalás.

Az első szakasznál Irányi Dániel emel szót, ő nem csak a függetlenség de a hivatal halmozás kikérülésének szempontjából is indul ki, s azért kivételt nem akar tenni, csak a miniszterekre nézve, s ezt is csak azért mert lemondás esetében a kisebbségbe jött párt, vezérek nélkül maradna.

A g. pontot, mely a biztosokra és ideiglenesen megbizottakra vonatkozik veszélyesnek és olyannak tartja, melylyel a törvényt kilehet játszani.

Indítványozza tehát, hogy csak a miniszternek a közmunka tanács tagjai és azon biztosok a kiknek ideiglenes kiküldetése 3 hónai tovább nem tart, lehessenek képviselők.

Paczolay János kétségbe vonja, hogy a jelen törvény kötelezni fogja-e a horvát képviselőket, minden félreértés kikérülése végett szeretné tehát tudni vajjon behívtattak-e a horvát képviselők.

Elnök jelenti, hogy a horvát képviselőket nem szokták másképp értesíteni, mint a ház többi tagjait, miután azonban sok tárgy fordul elő, melynek tanácskozásában részt nem vesznek és így távozhatnak, megszókatat mindig valakit bizni a ki őket értesíti a midőn jelenlétük szükséges, magánuton jelentheti, hogy ez most is megtörtént, s némelyek közülök jelen is vannak.

Csernatony megjegyzi, hogy minden tagja a háznak köteles jelen tenni addig míg ülés tartatnak, abból hogy bármily része a háznak távol van következtet vonni nem lehet.

A szakasz minden pontjait elfogadja csak némileg világosabban kíván egyet-mást kifejeztetni; így például azt, hogy minden miniszteriumból csak egy államtitkár lehet képviselő, mert volt eset, hogy két államtitkára is létezett egy miniszteriumban, mind a kettő képviselő volt, s egyik sem csinált sokat.

Továbbá fél, hogy ha a g. pont így marad, nagyon nagy találna nem sokára lenni a biztosok száma.

Bövebben hivatkozik az angol rendszerre és szokásokra, s Pauler miniszternek azon bököt mondja, hogy ha nálunk, mint a francia császárság alatt, szónok-miniszter léteznék, az bizonyára ő volna.

Végre gratulál a jobboldalnak ezen törvényjavaslatához.

Bohory Károly képtelenségnek tartja, hogy a miniszterek maguk magukat ellenőrizzék és saját tetteik fölött szavazzanak.

Madarasz József semmi kivételt nem fogad el, s a szakasz valamennyi pontját kihagyatni kéri.

Tisza Kálmán tartózkodni kell minden túlzástól, minden lépés, melyet e kérdésben az okvetetlen szátségnul teszünk, megfosztja a házat bizonyos intellektuális erőktől, s így kárára van a közügynek; ő kész az egész el fogadni, azonban ha valakinek aggályai van az utolsó pont ellen, azon talán ugy lehetne segíteni, ha a kiküldetés a ház szahadságolásától föltételeztetik.

Hogy a miniszterek tagjai lehessenek a törvényho-

zások, ez alkotmányos elveknél felel meg, sőt az illető kívánja, hogy azok legyenek.

Ezután a pontokat egyenként megvizsgálva, kimutatja, hogy azok minden aggodalom nélkül, sőt észszerűleg elfogadhatók.

Pulszky Ágost sok ellenmondást lát a szakaszban, és azért azt visszautasítani kéri a központi bizottsághoz.

Simonyi Ernő az első pontot tartja a legfontosabbnak, részletesen indokolja, miért nem akar a minisztereken kívül semmi egyéb kivételt engedni.

Gorova István minden ellenvetés a szakasz ellen meg lett czáfolva, csak Pulszky Ágosté nem, erre kíván megjelölni tenni.

Szoros és találó logikával bizonyítja, hogy ezen pont, és az egész javaslat átgondolt szerves összefüggésben áll, s hogy annak új szövegezése teljesen fölösleges.

E pont nem szorítja meg a választók jogát, és optiót enged a megválasztottnak, a törvényhozó hivatása és hivatala között, ez nem gyanúsítása vagy érték aláértékelése, hanem az adminisztrációra nézve üdvös intézkedés.

Ezután sem fogunk minden bajon segíteni, de bizonyára egy lépést teszünk előre.

Tisza László kész elállni, ha az utána fölirtottak is elállanak, miután Paczolay ezt megtagadja, szól röviden a szakasz mellett.

Paczolay János polemizál Gorovával, s főleg a tetleges katonai szolgálat összeférhetlenségét, kéri Kuhn, Koller, Feherváry nem e tetleges szolgálatban állanak.

Ezután pontonként történvén a szavazás a szakasz elfogadtatik, Csernátóny azon módosítványával, hogy minden szakminiszteriumból csak egy államtitkár lehet képviselő, továbbá Tisza Kálmán azon módosítványával, hogy a biztosok és kiküldöttek csak úgy maradhatnak képviselők, ha a háztól szabadságot nyertek.

Holnap ülés.

Különlélek.

Budapest, június 24.

Elnövezések. Az igazságügyminiszter Kuehár Ferenc székesfehérvári járásbírói díjakot ugyanazon járásbírói díjakkal irnokká, Petkó Ignác veszprémi törvényszéki segédtelevényvezetőt ugyanazon törvényszékhez III. oszt. televényvezetővé, a beregszászi kir. törvényszékhez jegyzővé Oroszy Géza ugyanottani aljegyzőt, a pozsonyi pénzügyigazgatóság Kunda Ernő adóhivatali gyakornok-jelöltét VII. osztályú adótitkárrá nevezte ki.

Koller közös hadügyminiszter tegnapelőtt tette le az esküt a király kezébe. John, tábornoki főnök táviratilag Bécsbe hívatott és ma veszi át hivatalát.

A svábhegyi fogaskerekű vaspálya ma d. u. 4 órakor nyitott meg. A megnyitási ünnepély igen szép s élvezetes volt már azért is, mivel a „zöldbe“ való kirándulást helyettesített. Két vonat szállította a meghitt vendégeket a társulat svábhegyi indóházáig, hol fényes ebéd várta a kirándulókat. A vendégek közt bőven volt képviselve a kormány, képviselőház és az irodalom. Nők nem vettek részt a megnyitási ünnepélyben. — A vasút meredek uton, kezdetben a szállóhegyek közt szalad és 100 ölnyi hosszúságban gyakran 10—12 ölet is emelkedik. Ily uton rendes mozdony nem szaladhatván, az itt járó, a közepén ötödik kerékkel is el van látva, mely a két rendes sín között lefektetett korongba kapaszkodik. Ilyen kerék van egy elől a vagonokon is. A mozdony még abban is eltér a rendes mozdonyoktól, hogy a kazán az emelkedés szerint mindig vízszintes állást foglal. Eddig két ily mozdony van, melyek a vonatot a fölmenetkor maguk előtt tolják, lejövetkor maguk után vonják, hogyha elszakadna a lánca, a vagonok a lejtőn alá ne gurulhassanak. A vagonok nyitottak, s egyben 54 ülőhely van. A jelenlegi közlekedési képesség mellett egy óra alatt 700 embert szállíthatni. A pálya hosszúsága nincs félméterföldnyi s befutása 20 percznyi időbe kerül. Az eddigi építési költségek 800 ezer fitra rúgnak, ami mutatja a pálya költséges voltát, valamint azt is, hogy a befektetett tőke kamatait (csak ez maga öt százalék mellett 40,000 fit) élénk forgalom hozhatja be. Ezért igyekeznek a társulat keresetté tenni a Svábhegyet, hol vagy 200 ezer négyzetölnyi területet vett meg nyárilakások, vendéglők, mulató helyek stb. számára, s az Eötvös-féle nyaralót is mulató helyévé alakítja át. Megemlítjük még, hogy a pálya két végén levő indóházakat Walsér Frigyes pesti építész építteti svájci stílusban s jó ízléssel. Ha a közlekedés élénksége kívánja, a vállalkozó társulat folytatni fogja a vonal tovább építését.

Uj község Budapesten. A gellért-hegyi szőlőnyaraló- és telekirtokosok e vidék fölvirágoztatásának és érdekei előmozdításának szempontjából maguk között egy „szőlőhegyközség“ alapítását határozták el, melynek alapszabályai már is kidolgozva és legközelebb fognak a tanács elé terjesztetni. — A község első s főfeladata lesz a gellért-hegyi vízvezeték behozásának sürgetése.

A színház két gesztenyefája aligha jut az Erzsébet-térre. Tegnapelőtt megpróbálták szemügyre venni, hogy mily terjedelműleg kellene kiásni gyökereit, hogy átszállítva, életben maradjon, s úgy találták, hogy oly szélességben kellene kiásni, mennyit nehéz volna átjuttatni a sétány vaskapuján. Még ugyan nem mondták le minden reménységről; könnyen megeshetik, hogy végre is fejszét mérnek a két szép fa derekára, mert július elsejénél tovább nem maradhat mai helyén, miután akkorra már az ásatási munkával e ponthoz fognak jutni.

A vízvezeteki vizre vonatkozólag Balló Mátyas jelentést terjesztett be a városi tanácsnak, melyből átvesszük a következőket: A vízvezeték május 5-től máj. 19-ig teljesen kifogás nélküli volt, s hogy dacára annak hogy vegyvizsgálatnak alávetett, ennek egyedüli oka az, mert az utolsó napokban a Dupa vizállása oly magas, mint ez ritkán fordul elő. — Erőteljes volt tehát kitűnő, vajjon a magas vizállás egyedül bír-e már rossz befolyással a vízvezeték vizére, vagy pedig csak más körülmények kapcsolatában? Már azon tény is, hogy a vízvezeteki viz ez időben — dacára a magas vizállásnak és

az esős időnek — rossz ízt vagy dohos szagot a legkisebb mértékben sem mutatott, elég bizonyíték arra, hogy a magas vizállás egyedül nem gyakorol káros befolyást a vízre, hanem hogy ezen irányban lényegesen a meleg is szerepel. Még föltűnőbb ezen tény a vizsgálatnál nyert számokból is. — Ugyanis május 19-én a vízvezeteki vízben foglalt szerves anyagok összege négyszer kisebb, mint a Duna vizében, miről még jobban meggyőztem magamat az által, hogy azoknak mennyiségét a következő napokban is meghatároztam. Így találtott 100 ezer s. r. vízben:

Május 20.	1.582 s. r. szervesanyag	14.6" vizállásnál
" 21.	1.365	" 14.7" "
" 22.	1.423	" 14.6" "
" 23.	1.455	" 14.6" "

Ezen napokban eszerint, midőn a vizállás majdnem változatlan maradt, a szerves anyagok mennyisége sem változott lényegesen. — Mindezekből az következik, hogy hűvös időjárásnál a Dunafolyam vizállása egyedül a vízvezeteki vízre káros befolyást nem gyakorol.

A londoni magyar egylet folyó hó 27 dikén, szombaton, főnállásának hatodik évfordulója alkalmából lakomát rendez, melyen gróf Beust magyar-osztrák nagykövet fog elnökölni. Mint az „Ellenőr“-ben olvassuk, a lakoma pártfogója Teek herceg, tiszteletbeli rendezők (stewards): Robert Peel, Acton S. Ayrton, Anthony Rothschild, Richard Wallace, Francis Goldsmid, Thomas Brassey, W. Cunliffe Brooks Johnstone, Colin M. Campbell, Thür tbc, Wimpffen Emil gróf, Schreiner báró, Stern báró, Erlanger E. báró, Worms H. báró, Rosenthal Gyula lovag, dr. Leitner G. W., Capt. Mayne Reid, T. Abbis, John Anderson, Alfred Biedermann, T. R. Crampton, Francis S. Dutton, Isaac E. Theaterson, Gerstenberg Isidor, Thomas Hawksley, John Norris, Henry Oppenheim, P. Cunliffe Owen, Edward Raphael, William Robinson, C. Weguelin. Rendezők: Blum J., Csomor N., Diósy M., Ebner J., Goldner S., Greger Miksa, Horváth J., Kocsis A., Komlóssy A., Lewinger C., Loewinger C., Oestreicher J., Pilischer J., Rath F., Reuter S., Rosner H., doctor Roth, doctor Schlesinger, Stockinger F., Vidéky A., Walthier J., Zingler M.

Halálhírek. A mai nap három halálhíreket jelentenek, melyek mind egyike bizonyonyal szélesebb körben is képes leendő részvételt kelteni. Goldsmid Ágoston, a melegsivűt angol magyarbarát nincs többé. Hazánkat több ízben beutazván, írja a gyászbeszédét Diósy Márton — annak helyzetéről, népműveléséről és szokásairól, történelméről és intézményeiről alaposabb és tisztább ismeretekkel bírt, mint bármely más angol utazó. Ezen ismereteit nagyobb körökben terjesztette, s honunk iránt rokonszenvet gerjesztett, élő szóval (nyilvános fölvételekben), akár a sajtó útján, mintegy életföladatának tekintve. Gyöngye testalkatú s évek óta beteges; de a sors úgy akarta, hogy halála egy balesetnek legyen okozata. Három hóval ezelőtt egy kocsi által elgázoltatván, a kapott sérülések életszereit végkép megromlították. Diósy megemlíti azt is, hogy lakása egy kis magyar népműzeum volt. Temetése tegnapelőtt volt. — Itthon egy lelkes tízöltő Stirling János szállt sirba alig 28 éves korában. E férfiú mint tízöltő, széles körben volt ismeretes s különösen nevezetes tette volt a marosújvári sőtárák égésének eloltása. Legközelebb is buzgalma áldozata lett. Sz. Mártonban (Vasmelegében) f. hó 22-én, hová tízöltő-egylet szervezése véget ért. Harmadik halottunk Vásárosnaményi Etvös Mihály Szatmármegyey volt első alispánja, 1836-ban országgyűlési követé 1847—9-ben kormánybiztos s több megye táblabírája. Meghalt élete 78-dik évében f. hó 21-ik napján Nagyváradon Béke legyen emlékeztető felett.

Az újpesti zendülés ügyében a tárgyalás ma folytatottat s az alanyi tényálladék megállapítására vonatkozott. Az egyes vádlottak kihallgattak, szembeállítottak részben tanúkkal, részben pedig más vádlottakkal. Déli 12 óráig kihallgattak Alföldi József, Antin István, Alt Gusztáv, Bóka István cipészinas, Balthausen Antal gyármunkás, Biró J. A vádlottak alfabetikus sorrend szerint hallgattak ki, a kihallgatás a zendülés különböző részleteire vonatkozott, tekintet nélkül a chronologiai rendre. Ma az alanyi tényálladék tisztába hozatala bajosan fog bejelezhetni, miután minden egyes vádlott hosszabb kihallgatásnak vetették alá.

Nagy viharok voltak e napokban Alsó-Ausztriában, különösen Bécs közelében, s mint jelentik, a szőlőkben nagy kárt okoztak.

Rövid hírek. Bars megyébe kebeleztet Garam-Szent-György község kérvénye nyomán megengedtetik, hogy ott évenként áprilisban Szent-György- és októberben Dénes utáni kedden országos vásárok tarthassanak. — Völgyi színtársulat a holnaptól kezdve az istvántéri színházban rendezi előadásait. Csütörtökre „Miksa császár halála“ szombatra „A spanyol inquisicio titkai“ van kitűzve, vasárnap pedig „Az 1848—49-diki szabadságharc“ című látványos színművet adják elő. Tihanyi, megvált a társulattól s a nemzeti színház tagjaival vidékre megy vendégszerezni. — A budapesti iparosképző prot. egylet mint már 15 év óta minden évben, úgy az idén is, a zugligeti disznófi című vendéglőben alapítójának gyarapítására f. é. június 28-án, (vagy kedvezőtlen idő esetére Péter Pál napján) évünnepélyt rendez érdekes programmal. — A császár- és Lukács-füredében, valamint a szemben fekvő ugynevezett kápolnaépületben az idény kezdetétől június 15-éig 260 fűrdővendég volt elszállásolva: ezeknél természetesen jóval több vendég van, mert egy nagy rész budapesti rokonoknál, mások pedig a fűrdők környékén magánházakban laknak. — A „Cselédképző Egylet“ június 28-án délelőtt 10 órakor, a városház tanácstermében tartja rendes közgyűlését. — A színiészeti tanoda november 1-én csütörtökön f. hó 25-én tartják meg nyári kirándulásait a svábhegyi Eötvös-villába. A részt venni kívánókat szívesen látja a rendezőség.

Nemzeti színház. Csütörtök, június 25. „Romeo és Julia.“ Opera 5 fölvonásban.

Budai szinkör. Csütörtök, június 25. „Harpagon, a fősvény.“ Vigjáték 3 föl.

Táviratok.

Páris, június 23. A „Times“ leleplezése a legitímisták annak idejében való eljárására vonatkozólag nagy feltűnést okoznak és nevelik a szakadást a conservatív táborban. — Hihető, hogy Mac Mahon, a különböző alkotmánytervezetek előrelátható elvetése után egy üzenetben kívánni fogja, hogy a hatalom a november 20-ki szavazatnak megfelelőleg szerveztessék. — Ma Hoche, az első francia köztársaság tábornoka születésnapja évfordulója alkalmából egy magán jellegű banquet tartatik, melyen Gambetta beszédet tartand.

Róma, június 23. A vasárnapi tüntetés alkalmával elfogott öt egyén lázító kiáltások és ellenszegülés miatt több havi fogságra ítéltetett.

Santander, június 22. A carlisták Auguerában és az asturiai határon a falukban ló és pénzsarozot vetettek ki. Dorregaray jelentékeny erősbítéseket és ágyukat kapott Guipuzcoából. Partades carlista főnök Mirandánál veszteséggel visszaveretett.

Madrid, június 22. Mint hiszik, Concha marsall terve abból áll, egy Arcosnál kezdendő és Estellán keresztül Puente La Renna, Pamplona s egész Aoizig terjedő katonai vonalt csinálni, melynek az u. n. Solana tájék, és az Ebron uralkodni kell. E tervvel egy hadsereg föllállítása állna kapcsolatban, mely Alaba vidékén működne, Concha számos erőt pontosít össze és nagy élelmezési-tanácsot állít föl, mert az ottani vidék minden segélyeszköztől meg van fosztva.

Közgazdaság.

Budapest, június 24.

A konzuljelentések új évfolyamának első és második füzetét küldtetett be hozzánk. Különösen a vetések állásáról tartalmaz érdekes kimutatásokat.

Az „Athenaeum“ irodalmi és könyvnyomdatársaság ma tartá Csérei Lajos elnöklete alatt közgyűlést. Az üzleti jelentés, melyet már ismertettünk, fölolvastatván, a 35 fitos osztalék kimondatott. A hivatalnokoknak 2600 fit renuneráció szavaztatik meg. Igazgatótanácsosoknak Jókai Mór, Kandó Kálmán, Horvát Boldizsár és Tarkányi Béla választottak meg. Az utóbbi az elhalt Lampol R. helyére. Az gyűlés ezzel fölfelelt.

A gabnászállítás érdekében. Valahányszor a gabnákivétel a rendesnél nagyobb mérvet kap, a kereskedők körök hangosan panaszkodnak, hogy a forgalmi eszközök hiánya és a szállításhoz előforduló egyéb rendeltenségek miatt, a külföldi kereskedők irányában élelmezési-kötelezettségeiknek teljes mérvben nem tehetnek eleget. Minthogy valószínű, hogy rövid idő múlva a gabnászállításban élénkebb fordalom fog mutatkozni, a különféle vaspályatársulatoknál levő biztosok — M. Pol. szerint — utasítottak, szerezzenek magoknak tudomást az illető társulatok a forgalmi eszközök nagyságáról és minőségéről és a netalán tapasztalt hiányokat azonnal tudassák a kormányval, hogy ez még idejében utasíthassa a társulatokat a forgalmi eszközök beszerzésére, a meglevőknek kijavítására és jó karba helyezésére, hogy így a forgalmi igényeknek megfelelőhessenek.

Trieszti borkereskedők Somogyban. Mint a Somogy írja, az utóbbi időben több trieszti borkereskedő érkezett Somogy megyébe, hol jófajta vörös borokat akarnak vásárolni. Ugyan-e kereskedők már a múlt őszel is néhány ezer akó bort vásároltak ama vidéken, s jelenlegi megjelenésük csak arról tanuszkodhatik, hogy a vásárolt borokkal meg vannak elégedve.

Az éjszakai vasút állomásainak jelentései a termés következőleg mutatkozik: a debrecen-szatmárkirályházi vonal mentén az őszi és tavaszi vetések közepetmésnél jobbat ígérnek; a tengeri és burgonya jól mutatkoznak. — Máramarosban az őszi és tavaszi termés rossz; a tengeri későn lett ültetve és így gyenge; a gyümölcs nagy része elfagyott. Nagyszőlőstől Ujhelyig az őszi vetések a közepszerin alól állnak, a tavasziak jó termést ígérnek; a tengeri és burgonya szépen áll. — Nyiregyháztól Csapig buza vetés kevés, de meglehetősen, rozs és tavaszi vetések jók, tengeri és burgonya jók. L. Mihálytól Kassáig jó termés mutatkozik. A repeze mindenféle kifagyott, csak helyvel-közöl található; takarmány lesz elegendő. — A hegyaljai szőlők kielégítő szüretre mutatnak.

A kassa-oderbergi vaspálya főigazgatósága elrendelte, hogy a törvényes uton lefoglalt és gyors romlásnak alávetett cikkek eladására előbb a lefoglaló bíróság engedélyre kérendő ki. Ha a lefoglalt áru értéke nem fedezné a szállítási és raktáridőt, a lefoglalt árának a raktárból való eltávolítására kikérhető az illető bíróság engedélye. Az állomás szomban köteleztetik erről a főigazgatóságot értesíteni, hogy ez a fölmerült költségek biztosítására megtehesse a kellő intézkedéseket.

A budapesti gabna- és értéktőzsdéről. Június 24. A gabnászállításban lanya kínálat mellett csak a jobb fajta búzában 15—2 kr. árengedéssel jött létre néhány kötés. Az értéktőzsdén ma nyugodt volt a hangulat határozatlan és a forgalom csekély vala. Eladattak: magyar díjsorsjegyek 80, magyar hitel 156—155.69, földhitel 61.50, municipális 26.50, takarékpénztár 150, Hunnia 35, molnárak és sütők 212, hivatalnok-egylet 44, pestbudai gőzmalom 735, pesti közúti 267, franco-magyar 66.50, Pannonia viszontbiztosító társaság 310 fitron. Valuták váltótalanok, 20 frankos arany 8.93, császári arany 5.32, tallér 1.65 1/2.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.
Segédszerkesztő: Dr. Kakuja Gyula.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. június 24.

Gabona-árak.		Vámmászánként		Részvények.		Adva Tartva		Adva Tartva		
Hang.	font	forint	forint	Beiz.	Adva	Tartva	Beiz.	Adva	Tartva	
Buza, bányási ó v. uj	83	6.85	7	315	875	890	500	410.	420.	
" " " " " "	85	7.10	7.25	200	—	—	200	150.	155.	
" " " " " "	87	—	—	300	315.	320	200	253.	255.	
tiszav. " " " "	83	7.10	7.20	100	48.	48.	500	495.	500.	
" " " " " "	85	7.35	7.45	200	33.	34.	200	—	—	
" " " " " "	87	—	—	300	140.	145.	500	—	—	
pestm. " " " "	83	7.05	7.15	200	268.	267.	200	312.	315.	
" " " " " "	85	7.30	7.45	200	85.	88.	200	208.	210.	
" " " " " "	87	—	—	200	59.	60.	200	44.	47.	
fehért. " " " "	83	7.15	7.25	80	26.50	26.75	100	105.	106.	
" " " " " "	85	7.40	7.50	85	31.	31.50	200	88.	92.	
" " " " " "	87	—	—	160	155.50	155.75	200	156.	160.	
bácskai " " " "	83	—	—	200	67.	68.	500	85.	90.	
" " " " " "	85	—	—	100	61.50	61.75	200	190.	200.	
" " " " " "	87	—	—	70	—	—	200	70.	72.	
Rozs. 80 fnt után	lanyha	—	—	50	46.75	47.	—	85.25	85.50	
Arpa, malata. 72 " "	"	—	—	50	29.	30.	—	77.50	78.	
abráknak 72 " "	"	—	—	100	50.	51.	—	86.	86.50	
Zab 60 " "	"	2.82	2.85	200	174.	175.	—	84.	84.50	
Tengeri, bányási, mérője	"	4.35	4.40	500	740.	745.	—	84.	84.50	
másnemű " "	"	4.30	4.35	200	395.	400.	—	—	—	
Köles 83 " "	"	—	—	100	57.	58.	100	83.	84.	
Repece, fekete 75 " "	"	—	—	50	43.50	44.50	150	182.	—	
bánáti 62 " "	"	—	—	80	73.	74.	—	5.32	5.35	
Értékpapírok.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Állampapírok.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Magy. vasuti köles. 120 fnt.	95.50	95.75	60	Ujpesti takarékpénztár	41.	41.	—	—	—	—
Magy. sorsjegy-kölesön.	29.25	29.50	500	Arpádmalom	40.	42.	—	—	—	—
Földteherm. kötv., magyar	75.	75.50	500	Blumfélé	35.	37.	—	—	—	—
" " " " " " temesi	74.	75.	500	Concordia	260.	270.	—	—	—	—
Dézsnavált. kötv. 100 fnt.	70.75	71.	200	Erzsébet	106.	108.	—	—	—	—
Egység. államadós. papir.	69.50	69.75	160	Luiza	144.	145.	—	—	—	—
" " " " " " apr.-okt.	74.50	75.	200	Molnár és sütők	208.	209.	—	—	—	—
Kisorsolással 1860. á 500 f.	108.50	109.50	300	Hengermalom	75.	780.	—	—	—	—
" " " " " " 1860. á 100 f.	111.	112.	100	Victoria	98.	100.	—	—	—	—
" " " " " " 1864. á 100 f.	132.	134.	100	Első budapesti	750.	755.	—	—	—	—
1871. pestvárosi köles. 6%	83	83.50	1000	Budai gyárudvar	18.	99.	—	—	—	—
				Pannónia	435.	445.	—	—	—	—

Francia modor után készült **férfi-íngék**, fehér és színes, vászon, chiffon, fél vászon, angol, oxford- és flanel-szövetekből.

Kész íngekben csakis **fehér chiffon-szövetből** szolgálhatok, minden másnemű mérték után készül.

Angol vászon és francia chiffon (cambrig) **gallér és kszelő.**

Vászon chiffon és batiszt **ing-mell** (devents) himzéssel vagy szegélylyel.

Francia batiszt, vászon és selyem **zsebbeli** fehér vagy színezett szegélylyel.

Fél és egész **férfi-harisnya** fil d'Ecos, gyapot-, selyem- és gyapjuból, legújabb minták- és kitűnő minőségben.

Nagy választás **vadászharisnyákban.**

Vászon és chiffon **lábravaló.**

Fil d'Ecos, selyem bálí és gyapju **női harisnya** minden szín- és mintákban.

Legújabb angol és francia divatu **kalapok.** Utí- és vadászó-kalap. Merino és selyem elaque (bálí hengerkalap.) Nyári szalma- és szövet-kalap.

MÜLLER F. A.

(ezelőtt Alter és Kiss)
gazdagon felszerelt

férfi-divatárúk tára

BUDAPESTEN:
váci- és régi posta-utcza sarkán, Szentkirályi-féle házban,
ajánlja a közlegő tavaszi és nyári idényre dús választéku

férfi-divat-czikkeit.

Kitűnő szabász vezénylete alatt álló férfi-szabóság.
Mindennemű szilárdhiteļu gyárakból vásárolt angol és francia kelmék.

Vidéki megrendelések
utánvét mellett pontos teljesítésére különös gond fordítatik; a t. vidéki megrendelők kéretnek a kívánt cikkeknek megközelítő árát meghatározni.

Minták készséggel bérmentve küldetnek.

Nagy választás utí- és vadász-sapkákban minden idényre, válogatott formákban.

Nyári idényre vászon és selyem foulard **férfi-nápernyő.**

Ang. 8, 12 és 16 águ **esernyők.**

Nagy választéku **sétabotok.**

Gyári raktár mindennemű angol, francia és prágai **kesztyűkből**, ngymint: 1 és 2 gombos férfi prágai kesztyű, valódi jovin, ang. dogskin és ang. cheyrette kesztyű; posztó, zergo- és szarvas-bőr vadász- és hajtókesztyű, ezéna, selyem és nyári mosóbőr-kesztyű.

2, 3 és több gombu prágai **női kesztyűk**, selyem fillet- és plüss-kesztyű, női lovagló (stulp) és mosóbőr-kesztyű.

Dús választás mindennemű férfi és női **nyakkendők**ből legújabb mintákban, nyári idényre különösen ajánlható mosó foulard nyakkendők 50 különböző mintákban. Továbbá angol eeharpok és külső eehener kendők nagy választásban.

Angol és francia **illatszerek** és **szappanyok.** Valódi Ess-Bouquet, valódi Eau de Cologne. Mindennemű haj-, fog- és körömfekék.

Már július 1-én

lesz a bécsi községi kölesön-jutalék-sorsjegyek, ugynevezett

bécsi sorsjegyek első huzása,

melyek főnyereménye **200,000 fnt.**

Alulirt váltóirodának van szerencséje t. cz. magánvevőit és üzletárkait főnevezett új kibocsátású sorsjegyekre és azon előnyökre, melyekben ezen sorsjegyek ritokosai részesülnek, figyelemzteni.

- 1) Ezen sorsjegyek, mint melyekért Bécs községe kezeskedik, kötségtelenül legbiztosabbak.
- 2) Ezenkint 4 huzásuk lévén 200,000, 200,000, 200,000, 200,000, 50,000, 30,000 fntos stb. főnyereményekkel, tehát mindegyik huzásukkal egyenlők.
- 3) Minden sorsjegynek legalább 13 fntot nyernie kell, mely legesekélyebb nyere-mény azonban a következő években 200 forintig emelkedik.
- 4) Ezen sorsjegyek, melyek ma körülbelül 101 en állnak, más hasonló sorsjegyekkel összehasonlítva — melyekből megközelítőleg szintoly mennyiség maradt még fenn — rendkívül olcsók és féltehető, hogy ezen sorsjegyek árkelete, ha a kinalkozó előnyök kellő figyelem-ben részesülnek, jelentékenyen felzöknek.

Alulirt váltóiroda a főnemlitett körülményeknél fogva ezen sorsjegyek megvételét különösen ajánlandónak véli, megjegye véa, hogy nagyobb üzlet megkötése által oly hely-zedben van, ezen sorsjegyeket ecedatban szorosán a napi árfolyam szerint, még pedig ma 101 forinton adhatni; adja azokat továbbá részletfizetésre is, és pedig

15 fnt felpénz, és a maradékösszegnek 10-havi 10 fntos részletben leendő lefizetése mellett, az illető résztvevők már az első huzásal is játszanak az egész 200,000 fntos nyeremény árszámítására.

Igérvények a július 1-i huzásra, főnyeremény **200,000 forint**, 3 fnton bélyeggel együtt.

Vidéki megrendeléseknél a pénzösszeg szíves beküldése és 25 kr. melléklése kéretik, a huzás-lajstrom annak idején való megküldéséet. Megrendelések az egész ország utánvétele mellett nem teljesíthetők.

A es. k. szab. bécsi kereskedelmi bank váltóirodája,
ezelőtt Sothen C. János Graben 13.

A korytnicai fürdő-felügyelőség

az 1874-ki idényre ajánlja általánosan kedvelt

fris töltésű havasi savanyuvizét.

Forró idősakban, testi törődöttség, valamint szellemi megerőltetés után

nincs üdítőbb ital

a korytnicai savanyuviznél, tisztán avagy csekély mennyiségű borral, citrom-savval és cukorral, ugyszintén málnalével keverve.

Specificus hatású: **idült gyomorhuruban,** túlságos **gyomor-nyák** és **sav-képződésnél** s **alhasi vérpangás** ellen.

Korytnicai savanyuvizre megrendeléseket elfogad **Édeskuty L.** k. udv. ásványviz-szállító Budapesten, Erzsébetter 1, **Makoviczky** testvérek Rózsahegyen és **Lavotta E.** Besztercebányán. Kapható azonkívül minden jó hírnevű fűszerkereskedésben, valamint az **előkelőbb vendéglők- és éttermekben.**